

Yükseköğretim Kurumlarında Kapatılan Bölümlerde Okuyan Öğrencilerin Görüşleri Üzerine Bir Çalışma: Sinop Üniversitesi Örneği (A Study on the Opinions of Students who Study at Shut Down Departments in Higher Education Institutions: Sinop University Example)

* Ercan KARAÇAR^a , Olca SEZEN DOĞANCILI^b

^a Sinop University, School of Tourism and Hotel Management, Department of Recreation Management, Sinop/Turkey

^b Sinop University, School of Tourism and Hotel Management, Department of Tourism Guidance, Sinop/Turkey

Makale Geçmişi

Gönderim

Tarihi:02.04.2019

Kabul Tarihi:17.06.2019

Anahtar Kelimeler

Yüksek öğretim kurumları

Konaklama işletmeciliği

Yiyecek- içecek
işletmeciliği

Üniversite

Öz

Turizm sektörünü oluşturan en önemli unsurlardan birisi olan konaklama sektörü ve yiyecek içecek sektörü, turistlerin tatillerinden aldıkları memnuniyet düzeyini etkileyebilmektedir. Gerek odaların temizliği, konforu, hijyen ve donanımı gerekse de yöresel ürün zenginlikleri bakımından turistlerde memnuniyet oluşturabilmektedir. Bu memnuniyet düzeyi en yüksek seviyede tutabilmek için işletmelerde çalışan personellerin alanında eğitim almış olması ön koşullardan birisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Söz konusu eğitimler konaklama sektöründe Konaklama İşletmeciliği bölümü, yiyecek içecek sektöründe ise Yiyecek- İçecek İşletmeciliği bölümü olarak karşımıza çıkmaktadır. Turizm sektöründe nitelikleşmeyi sağlayan bu bölümler, YKS (Yükseköğretim Kurumları Sınavı) neticesinde yerleşen kişi sayısının az olmasından dolayı kapanmaktadır. Bu durumdan dolayı, çalışmanın amacı Yüksek Öğretim Kurumları'nda kapatılan bölümlerde okuyan öğrencilerin bu durum hakkındaki görüşlerini ortaya koymaktır. Amaçlara ulaşabilmek için açık uçlu görüşme soruları Sinop Üniversitesi Konaklama İşletmeciliği bölümü ve Yiyecek- İçecek İşletmeciliği bölümünde okuyan öğrencilere yöneltilmiştir. Elde edilen veriler sınıflandırılarak anlamlı hale getirilmiş olup yapılan sınıflandırmalar çerçevesinde öğrencilerin bölüm kapatılmasını doğru bir düşünce olarak görmedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca bu durumdan dolayı gelecek kaygısı yaşadıkları ve boşuna okudukları gibi algıları oluştuğunu söylemek mümkündür. Bölümü kapatmak yerine alanında uzmanlaşmayı sağlayan bu bölümlerden mezun olmayı iyi bir iş için ön şart olarak aranması gerektiği ve turizmde çalışan personellerin alan eğitimine teşvik edilmesi önerilmektedir.

Keywords

Higher education institutions

Accommodation management

Food and beverage
management

University

Abstract

The accommodation sector and the food and beverage sector, which constitute the backbone of the tourism sector, increase the satisfaction level of tourists during their holidays. The cleanliness, comfort, hygiene and equipment of the rooms as well as the local products and gastronomic riches of regions effect customers. In order for this effect to reach its maximum, it is a prerequisite for the personnel in enterprises to be trained. Training courses that are encountered within this context in Accommodation Management Department and Food and Beverage Department are important elements that will ensure the qualification of the personnel. However, due to the small number of enrollments, these departments were shut downon YKS (Higher Education Institutions Exam). In this context, the aim of the study is to reveal the views of the students studying in shut down departments in Higher Education Institutions about this situation. Open-ended interview questions were directed to Sinop University students and classified in accordance with objectives. Through the classifications made, it was concluded that while the students do not view shutting down the department as a good notion, they were also concerned about their future. Some suggestions were instead of closing the partition specialization in these fields graduation should be sought as a prerequisite for a good job and encouraging field personnel in tourism.

Makalenin Türü

Araştırma Makalesi

* Sorumlu Yazar.

E-posta: ercan_karacar@hotmail.com (E. Karaçar)

Makale Künyesi: Karaçar, E. & Sezen Doğancıllı, O. (2019). Yükseköğretim Kurumlarında Kapatılan Bölümlerde Okuyan Öğrencilerin Görüşleri Üzerine Bir Çalışma: Sinop Üniversitesi Örneği. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 7 (2), 1314-1327.

DOI: 10.21325/jotags.2019.422

GİRİŞ

Turizm endüstrisi, turistik ürünleri sunmak, işletmek ve nitelikli personellerle yöneterek rekabet avantajı sağlayabilmeyi gerektirmektedir. Bu yüzden personelin nitelik düzeyi ve iletişim becerileri de turistik deneyimlerin birer parçasıdır (Amoah ve Baum, 1997: 5). Çünkü turizm sektöründe yatırım yapmanın esası insan kaynağına yapılmasıyla oluşmakta ve bu kapsamda karşımıza eğitim çıkmaktadır. Önde gelen ülkeler arasında yer alabilmek için önem arz eden turizm eğitimi bilgi düzeyi yüksek ve becerikli iş gücü ile ekonomik büyüme sağlayacaktır. Bu önemin farkında olunmasına ve mezun sayısında artış yaşanmasına rağmen turizm alanındaki eğitim kurumlarında mezun olan kişilerin sektörde çok fazla yer almadığı görülmektedir. Bunun en temel nedenlerinden birisi olarak çalışan haklarının yasal bir dayanakla korunmaması gösterilmektedir (Baltacı, Üngüren, Avsallı ve Demirel, 2012:17). Buna ek olarak ücret düzeyinin düşük olması, iş garantisi verilmemesi, çalışma saatlerinin uzunluğu, kişisel gelişimin desteklenmemesi ve turizmin sezonluk özelliği gibi birçok nedenden dolayı kişiler turizm sektöründe kariyer yapmak istememektedir (Avcı, 2011: 7).

Ülkemizdeki turistik arzlar ve elde edilen turizm gelirine bakıldığında, arz kaynaklarından yeterli gelir sağlanamadığı görülmektedir. Ancak turizm eğitiminde yaşanan sıkıntılara etkin ve kalıcı çözümler getirilemediği için ülkemizde turizm eğitimi birçok konuda yetersiz kalmıştır (Olçay, 2008: 388).

Literatür Taraması

Turizm sektöründe lisans düzeyinde eğitim veren farklı isimler birçok yükseköğretim ve fakülte bulunmaktadır. Bu kurumlar sekiz yarıyıllık bir program ile eğitim vermekte ve bu eğitimlerde temel amaç, turizm sektörü hakkında bilgi sahibi olan, yabancı dile sahip olan yetişmiş bireylerin turizm sektörüne katılmasını sağlamaktır. İşletmelerin yönetici adaylarını yetiştiren bu eğitim kurumlarında (Akoğlu Kozak, 2009: 2) pratik bilgi ve becerileri eğitimi verilerek rekabet ortamında işletmelerini ayakta kalabilmelerini sağlamak amaçlanmaktadır. Bunu sağlamak için de etkin ve kaliteli turizm eğitimi karşımıza çıkmaktadır (Aksu ve Bucak, 2012).

Hizmet endüstrilerinde en çok ön plana çıkan sektörlerden birisi ağırlama endüstrisidir. Ağırlama endüstrisi denilince, ticari amaçları daha baskın olan yiyecek içecek işletmeciliği ve konaklama işletmeleri akla gelmektedir (Sökmen, 2008:1).

Konaklama İşletmeciliği Bölümü

TDK tarafından “Yolculuk sırasında bir yerde durup geçici bir süre kalmak” şeklinde tanımlanan konaklama terimi, hizmet sektörü içerisinde önemli bir alt kolu oluşturmaktadır. Müşterilere konaklamanın yanı sıra iş görüşmeleri yapabilme, toplantı, konferans, rekreasyon, eğlence gibi pek çok alanda hizmet veren konaklama işletmeleri seyahat endüstrisinin gelişimine bağlı olarak gelişme göstermiştir (Batman ve Soybalı, 2009: 93-95).

Konaklama işletmelerinde oluşan kalifiye personel ihtiyacına yönelik olarak eğitim olanağı Konaklama İşletmeciliği Lisans Programı ile sağlanmaktadır (Anadolu Üniversitesi, 2019). Söz konusu lisans eğitimi 2018-2019 Eğitim Öğretim dönemi içerisinde Tablo1’deki üniversitelerde bulunmaktadır:

Tablo 1: Konaklama İşletmeciliği Bölümü YKS 2018-2019 Taban Puanları

Üniversite	Kontenjan	Yerleşen	Taban Puan	Tavan Puan
Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	60	1	349,68196	349,68196
Sinop Üniversitesi	40	2	225,40048	240,26267
Mardin Artuklu Üniversitesi	50	8	222,21567	245,52650
Kocaeli Üniversitesi (İ.Ö)	50	2	218,86197	251,35503
Çanakkale 18 Mart Üniversitesi (İ.Ö)	40	1	210,28636	210,636
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	40	9	205,56854	274,04034
Çanakkale 18 Mart Üniversitesi	40	17	205,31580	250,89228
Ege Üniversitesi	60	62	202,37461	247,08299
Çukurova Üniversitesi	80	4	201,39249	217,97502
Ege Üniversitesi (İ.Ö)	60	7	200,46948	299,63414
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	80	6	200,19307	240,57210
Kocaeli Üniversitesi	62	12	199,88240	257,74148
Anadolu Üniversitesi (Açık öğretim)	500	24	199,83617	300,36336
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	40	21	199,47899	275,09963
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	50	5	197,37157	258,27843

Kaynak: 2018 ÖSYM Tercih Kılavuzu

Konaklama İşletmeciliği lisans eğitimi, ülkemizin birçok farklı bölgesinde ve ilinde yer almasına rağmen birçok üniversitede kontenjanın büyük oranda boş kaldığı görülmektedir. En büyük doluluk oranı Ege Üniversitesi'ne ait iken en az katılım Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi ve Çanakkale 18 Mart Üniversitesi (İ.Ö)'de gerçekleşmiştir.

Ülkemizde yer alan üniversitelerden başarı göstererek mezun olanlar ise artan kalifiye eleman gereksinimi karşısında değişen koşullara göre yönetebilme becerisine sahip, yabancı dil bilgisi gelişmiş kişiler olmaktadır (Kocaeli Üniversitesi, 2019). Konaklama işletmelerinde istihdam edilen kişiler (Anadolu Üniversitesi, 2019) otellerde, motellerde ya da seyahat acentesi gibi özel kuruluşlarda, Kültür ve Turizm Bakanlığı kadrolarında merkez ve taşralarda görev yapabilmektedirler (Ege Üniversitesi, 2019).

Yiyecek- İçecek İşletmeciliği Bölümü

İnsanların hayatta kalabilmek için ihtiyaç duyduğu besin ihtiyacını gidermek ve enerji alabilmek için vücudunu beslemesi gerekmektedir. Balık, meyve-sebze, et, yumurta, yoğurt, peynir, tereyağı, makarna, bulgur ve ekmek gibi birçok yiyecekler tüketilmektedir (Koçak, 2009: 50). Bu kapsamda insanların sürekli ikamet ettikleri yer dışındaki seyahatlerinde ve/veya geçici konaklamalardaki yeme içme ihtiyaçlarının karşılanması için yiyecek içecek işletmeleri devreye girmektedir (Sökmen, 2008: 1).

Dünyada yaşanabilecek en büyük ve ekonomik krizde bile sürekli gelişen bir sektör olan yiyecek içecek sektörü, insanların temel ihtiyacı olan yeme içme gereksinimleri sayesinde sürekli ihtiyaçtır ve bu ihtiyacı karşılamak için birçok işletme mevcuttur (Pınar, 2015: 3).

Yiyecek içecek işletmeleri, “ yapısı, teknik donatımı, konforu ve bakım durumu gibi maddesel, sosyal değeri ve personelin hizmet kalitesi gibi niteliksel elemanları ile kişilerin beslenme ihtiyaçlarını karşılamayı meslek olarak kabul eden ekonomik, sosyal ve disiplin altına almış işletmelerdir” (Koçak, 2009: 1-2). Söz konusu işletmelerde uzman personel yetiştirebilmek adına eğitim veren lisans programı Yiyecek İçecek İşletmeciliği olarak isimlendirilmiş olup yiyecek işletmelerinde eğitim almış olmanın yiyecek-içecek bölümünde istihdam sağlamanın

yanı sıra otel müdürlüğüne yükselmeye avantaj oluşturması önem arz etmektedir. Bu yüzden işletmeler açısından da kişilerin alanında turizm eğitimi alıp almama durumunun da önem teşkil ettiğini söylemek mümkündür (Özdemir, Aktaş ve Altıntaş, 2005: 47). Bu kapsamda yiyecek-içecek bölümünde eğitim görülebilecek üniversitelere ilişkin bilgiler Tablo 2’deki gibi yer almaktadır;

Tablo 2: Yiyecek İçecek İşletmeciliği Bölümü YKS 2018-2019 Taban Puanları

Program Adı	Genel Kont.	Yerleşen	En Küçük Puan	En Büyük Puan
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	60	33	210,56179	302,55191
Muğla Sıktı Koçman Üniversitesi	60	39	199,09664	264,15907
Sinop Üniversitesi	35	4	224,37771	255,53950
Sinop Üniversitesi/ (İÖ)	30	0	----	----
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	60	1	223,33489	223,33489

Kaynak: 2018 ÖSYM Tercih Kılavuzu

Yiyecek İçecek İşletmeciliği bölümü eğitimi ülkemizde dört üniversitede yer almaktadır. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Muğla Sıktı Koçman Üniversitesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi ve Sinop Üniversitesi’nde yer alan Yiyecek İçecek İşletmeciliği bölümü, ikinci öğretim olarak sadece Sinop Üniversitesi’nde bulunmaktadır. Ancak bölüme yerleşen sayılarına bakıldığında 2018 yılında Muğla Sıktı Koçman Üniversitesi 60 kişilik kontenjan vermesine rağmen sadece 39 kişi bölüme yerleşmiştir. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi 60 kontenjana 33 kişi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi 60 kontenjana yalnızca 1 kişi bölüme yerleşmiştir. Sinop Üniversitesi’ndeki örgün öğretimde yer alan 35 kişilik kontenjana 4 kişi yerleşirken, ikinci öğretim için açılan 35 kişilik kontenjana hiçbir yerleşen olmamıştır.

Yiyecek içecek işletmeciliği bölümünden mezun olan kişilerin iş olanaklarına bakıldığında; okul, hastane, fabrika, işyeri, otel, restoran, gemi, uçak, tren gibi birçok farklı kurum ve kuruluşların mutfağında yer alabilmektedirler (Akçakoca Süha Güven Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, 2019). Buna ek olarak ziyafet organizasyonu şirketlerinde de yiyecek ve içecek departmanında görev yapabilmektedirler. (Göynük Mutfak Sanatları MYO, 2019).

Yöntem

Bu çalışma, Yükseköğretim kurumlarında kapatılan bölümlerdeki öğrencilerin bölüme, mesleğe ve iş olanaklarına ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Amaç doğrultusunda evren, Yüksek Öğretim Kurumları’nda kapatılan turizm bölümlerindeki öğrencileri kapsarken örneklem alanı olarak Sinop Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu’ndaki kapatılan Konaklama İşletmeciliği ve Yiyecek İçecek İşletmeciliği bölümü öğrencileri ele alınmıştır. Bu öğrenciler Konaklama İşletmeciliği bölümünde 1.öğretimde 194 kişi, 2. öğretimde 78 kişi olmak üzere toplam 272 kişidir. Yiyecek İçecek İşletmeciliği bölümünde ise 1.öğretimde 101 kişi, 2. öğretimde 68 kişi olmak üzere toplam 169 kişi olarak hesaplanmıştır. Bu kişilerden aktif olarak okula devam eden ve 01.11.2018-01.12.2018 tarihleri arasında uygulanan görüşmelere katılmak isteyen 190 kişi çalışmaya dâhil edilmiştir.

Çalışmada veri toplama aracı olarak görüşme yöntemi kullanılmıştır. Ele alınmak istenen konular araştırmacılar tarafından sıralanarak açık uçlu sorular haline getirilmiştir. Söz konusu sorular öğrencilere yöneltilerek veriler elde edilmiştir. Son olarak elde edilen veriler Microsoft Excel programına aktararak çeşitli sınıflandırmalara tabii

tutulmuştur. Sınıflandırmalardan elde edilen veriler ise tablolastırılarak anlamlı hale getirilmiştir. Bu kapsamda öğrencilerin yöneltilen sorulara objektif cevap verdiği ve örneklem alanının evreni yeterince temsil ettiği varsayılmaktadır.

Bulgular

Yükseköğretim kurumlarında kapatılan bölümlerde aktif olarak eğitim gören öğrencilerin bölüme, mesleğe ve iş olanaklarına ilişkin görüşlerini ortaya koymayı amaçlayan bu çalışma kapsamında 190 öğrenciye ulaşılmıştır. Sinop Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu bünyesinde yer alan bu öğrencilerin yöneltilen sorulara vermiş oldukları cevaplar doğrultusunda elde edilen veriler aşağıdaki şekilde özetlenmiştir;

Sinop Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu'nda görüşme yapılan öğrencilerin 99' u Konaklama İşletmeciliği bölümünde iken 91 tanesi de Yiyecek İçecek İşletmeciliği bölümünde eğitimine devam etmektedir. Bu öğrencilere ilişkin yaş ve gelir durumu verileri Tablo 3'deki gibi yer almaktadır;

Tablo 3: Öğrencilerin Yaş ve Gelir Durumuna İlişkin Veriler

	Cinsiyet	Yaş					Gelir durumu				Belirtilmemiş
		18-25	26-30	31-35	36 ve üzeri		1-500TL	501-1000TL	1001-2000TL	2001 TL ve üzeri	
Konaklama İşletmeciliği	Bay	57	2	1	1	61	15	12	18	2	14
	Bayan	38	-	-	-	38	10	12	4	3	9
Yiyecek İçecek İşletmeciliği	Bay	45	1	-	-	46	9	18	9	-	10
	Bayan	45	-	-	-	45	18	15	3	-	9

Kapatılan bölümlerde yer alan öğrenciler ağırlıklı olarak 18 ile 25 yaş aralığına sahip kişilerden oluşmaktadır. Bu öğrencilerden Konaklama İşletmeciliği bölümünde 57 bay bulunmakta ve genel olarak 1001-2000 TL gelir durumuna sahiptirler. Bölümde yer alan 38 bayan ise büyük oranda 501-1000TL gelire sahip olduklarını söylemek mümkündür. Yiyecek İçecek İşletmeciliği bölümünde yer alan 45 bay öğrenci ağırlıklı olarak 501-1000 TL gelire; 45 bayan ise 1-500 TL gelire sahiptirler. Söz konusu öğrencilerin bölüme yerleşme çeşitlerine göre sınıflandırılması Tablo 4' deki gibidir;

Tablo 4: Öğrencilerin Bölüme Yerleşme Çeşidine İlişkin Veriler

	YGS				DGS	Ek yerle.	Yurt dışı diploma	LYS	YÖS		Bel.	TOP.
	200-250	251-300	301-360	Bel.					45-50	51-60		
Konaklama İşletmeciliği	29	21	3	14	3	2	3	2	1	1	20	99
Yiyecek İçecek İşletmeciliği	21	23	5	25	5	-	-	-	-	-	12	91
TOPLAM	50	44	8	39	8	2	3	2	1	1	32	190

Konaklama İşletmeciliği ve Yiyecek İçecek İşletmeciliği bölümünde eğitim öğretim gören öğrencilerin Sinop Üniversitesi' ne yerleşme çeşidine bakıldığında büyük bir farkla Yükseköğretime Geçiş Sınavı (YGS)'nin tercih edildiği görülmektedir. Bu yerleştirme çeşidini kullanan öğrenciler Konaklama İşletmeciliği bölümünde 200-250 puan; Yiyecek İçecek İşletmeciliği bölümünde ise 251-300 puan aralığında yoğunlaşmaktadır. Buna ek olarak Konaklama İşletmeciliği bölümüne Yatay Geçiş Sınavı (YGS) ile 3, Ek yerleştirme ile 2, yurt dışı diploması ile gelen

3 öğrenci görülmektedir. Yiyecek İçecek İşletmeciliği bölümü öğrencilerinin yerleşme çeşidinde ise Yatay Geçiş Sınavı (YGS) ile 5 kişinin kayıt yaptırdığı görülmektedir. Bu öğrencilerin bölümlere yerleşme yılı, sırası ve isteyerek gelme durumlarına ilişkin veriler aşağıdaki gibidir;

Tablo 5: Öğrencilerin Bölüme Yerleşme Durumuna İlişkin Veriler

	Yerleşme yılı					Tercih sırası					İsteyerek gelme durumu	
	2014	2015	2016	2017	2018	1-5	6-10	11-15	16 ve üzeri	Belirtilmemiş	Evet	Hayır
Konaklama İşletmeciliği	5	37	39	17	1	67	13	11	7	1	65	34
Yiyecek İçecek İşletmeciliği	-	2	53	24	12	51	15	7	14	4	64	27
TOPLAM	5	39	92	41	13	118	28	18	21	5	129	61

Konaklama İşletmeciliği bölümü öğrencilerinde 37 kişinin 2015 yılında, 39 kişinin ise 2016 yılında kayıt yaptırdığı görülmektedir. Ayrıca bu bölüme yapılan tercih sıralamasında 67 öğrencinin 1 ile 5 arasında bir tercih sıralamasında Sinop Üniversitesi'ni seçmiş olduklarını ve 65 kişinin bölüme isteyerek geldikleri belirtilmiştir. Yiyecek İçecek İşletmeciliği bölümünde ise katılımcı öğrencilerden 53 kişinin 2016 yılında kayıt yaptırdıkları; 51 kişinin bu bölümü 1 ile 5 arasında tercih sıralamasına koyduğu ve 64 kişinin bölüme isteyerek geldiği görülmektedir. Konaklama İşletmeciliği ve Yiyecek İçecek İşletmeciliği öğrencilerinin, bölüm kapatılmasına ilişkin görüşleri ise tablodaki şekilde sınıflandırılmıştır;

Tablo 6: Öğrencilerin Bölüm Kapatılmasına İlişkin Görüşleri

		Konaklama İşletmeciliği		Yiyecek İçecek İşletmeciliği		TOPLAM	
		Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
Bölümün kapatılacağını düşündünüz mü?	Evet	31	31,3	18	19,8	49	25,8
	Hayır	67	67,6	73	80,2	140	73,7
	Belirtilmemiş	1	1,1	-	-	1	0,5
Bölümün kapatılması sizi etkiler mi?	Evet	40	40,4	60	65,9	100	52,6
	Hayır	57	57,5	29	31,9	86	45,3
	Belirtilmemiş	2	2,1	2	2,2	4	2,1
Derse olan tutumu etkiledi mi?	Evet	29	29,2	47	51,6	56	29,4
	Hayır	68	68,7	40	44,0	128	67,4
	Belirtilmemiş	2	2,1	4	4,4	6	3,2
İş bulmaya ilişkin düşüncenizi etkiledi mi?	Evet	45	45,4	50	54,9	95	50
	Hayır	53	53,5	39	42,9	92	48,4
	Belirtilmemiş	1	1,1	2	2,2	3	1,6
Bölümün kapatılması doğru bir karar mıdır?	Evet	33	33,3	15	16,5	48	25,3
	Hayır	58	58,6	69	75,8	127	66,9
	Belirtilmemiş	8	8,1	7	7,7	15	7,8

Öğrencilerin bölüm kapatılmasına ilişkin görüşlerinin alındığı bu çalışmada, Konaklama İşletmeciliği bölümünde 67 kişi, Yiyecek İçecek İşletmeciliği bölümünde 73 kişi bölümün kapatılacağını düşünmediklerini ifade etmişlerdir. Bölümün kapatılma ihtimalini düşünenler ise kapatılma nedeni olarak bu bölümlere olan talebin düşüklüğünü belirtmişlerdir. Konaklama İşletmeciliği bölümündeki öğrencilerin 57'si bölümün kapatılmasının kendisine herhangi bir etkisi olmadığını; 68 kişi de derse ilişkin tutumlarına etkisi olmadığını ifade etmiştir. Buna ek olarak 53 kişi bu

durumun iş bulmaya ilişkin düşüncelerini etkilemediğini, 45 kişi ise etkilediğini belirtmiştir. Ayrıca 58 kişinin bölümün kapatılması kararını doğru bulmadığı görülmektedir.

Yiyecek İçecek İşletmeciliği bölümündeki öğrencilerin 60 tanesi bölümün kapatılmasının kendilerini etkileyeceğini; 47 kişinin bu durumun derse ilişkin tutumunu etkilediğini söylemişlerdir. İş bulmaya ilişkin düşüncelerini etkileme durumlarına bakıldığında, 50 kişi etkilenme olacağını ifade etmiştir. Ayrıca 69 kişi bölümün kapatılmasının doğru bir karar olmadığını belirtmiştir. Buna ek olarak öğrencilerin bölümlerinin kapatılacağını duyduklarında ilk olarak düşündükleri unsurlar da sorgulanmış olup ilgili veriler Tablo 7’teki gibidir;

Tablo 7: Öğrencilerin Bölüm Kapandığında İlk Düşündüğü Unsurlar

	Konaklama İşletmeciliği		Yiyecek İçecek İşletmeciliği		TOPLAM	
	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
Gelecek kaygısı	16	16,6	32	35,2	48	25,3
Doğru karar	21	21,2	10	11,0	31	16,4
Pişmanlık	1	1,0	23	25,2	24	12,7
Alttaki dersler	10	10,0	4	4,5	14	7,4
Başka okul/bölüm	5	5,0	5	5,5	10	5,3
Boşuna okuyorum	1	1,0	3	3,3	4	2,1
Okulu bırakmak	1	1,0	1	1,0	2	1,0
Mezuniyete etkisi	2	2,0	-	-	2	1,0
Turizm sektörüne etkisi	2	2,0	-	-	2	1,0
Üniversitenin yetersizliği	1	1,0	-	-	1	0,5
Diğer	27	27,2	3	3,3	30	15,8
Belirtmemiş	12	12,0	10	11,0	22	11,5
TOPLAM	99	100	91	100	190	100

Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu’nda kapatılan bölümlerde okuyan öğrencilerin, kapatılmayı ilk duyduklarında düşündükleri unsurlar incelendiğinde, Konaklama İşletmeciliği bölümündeki öğrencilerin 21’i doğru karar olduğunu düşünürken, 16’sı ise gelecek kaygısı yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bunu alttan alınan derslere yönelik bilinmezlik ve başka bölüm/ okula geçiş unsurları takip etmektedir. Yiyecek İçecek İşletmeciliği bölümü öğrencileri ise, 32 kişi gelecek kaygısı yaşadığını, 23 kişi bölümü seçtiği için pişmanlık yaşadığını ifade etmiştir. Bunlara ek olarak boşuna okuma, okulu bırakma ya da üniversitenin yetersizliği şeklinde unsurlar da görülmektedir.

Bölümleri kapatılan öğrencilerin, bölümü kapatmak yerine uygulanmasını önerdikleri uygulamalar ise Tablo 8’deki gibidir;

Tablo 8: Öğrencilerin Bölüm Kapatılması Yerine Önerilen Uygulamalar

	Konaklama İşletmeciliği		Yiyecek İçecek İşletmeciliği		TOPLAM	
	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
Bölümü geliştirmek	30	30,3	25	27,5	55	28,9
Bölüm birleştirme	4	4,1	23	25,3	27	14,2
Derslerin devam etmesi	10	10,1	5	5,5	15	8,0
Kapatmak doğru karar	7	7,1	4	4,4	11	5,8
Derslerin içerik değişimi	4	4,0	2	2,2	6	3,2
Daha donanımlı öğrenci	2	2,0	-	-	2	1,0
Sınavı kolaylaştırmak	2	2,0	-	-	2	1,0

Yerleştirme puan türünün değişmesi	1	1,0	1	1,1	2	1,0
Başka bölüme aktarma	1	1,0	-	-	1	0,5
Diğer	19	19,2	24	26,3	43	22,7
Belirtmemiş	19	19,2	7	7,7	26	13,7
TOPLAM	99	100	91	100	190	100

Öğrencilerin bölümü kapatmak yerine bölümlerin geliştirilmesi ve bölümlerde yer alan derslerde geliştirme sağlanması gerektiğini ileri sürmüşlerdir. Bunu bölüm birleştirme ve derslerin devamı önerileri izlemektedir. Ayrıca bölümü kapatmanın doğru bir karar olduğunu savunan öğrenciler olduğu da görülmektedir.

Araştırma kapsamında öğrencilere yöneltilen sorulardan diğeri olan “Başka bölüme geçiş hakkı tanınmış olsaydı hangi bölümü tercih ederiniz?” sorusuna verilen cevaplar aşağıdaki gibi özetlenmiştir;

Tablo 9: Öğrencilere Başka Bölüme Geçiş Hakkı Olsaydı Seçeceği Bölümler

	Konaklama İşletmeciliği		Yiyecek İçecek İşletmeciliği	
	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
Gastronomi	9	9,1	47	51,6
Turizm İşletmeciliği/ Otel İşletmeciliği	16	16,2	6	6,6
Sağlık sektörü	18	18,2	3	3,3
İlahiyat	3	3,0	3	3,3
Başka bölüm istemem	10	10,1	-	-
Öğretmenlik	3	3,0	1	1,1
İşletme/ İktisat/ Kamu Yönetimi	7	7,0	-	-
Diğer	17	17,2	25	27,5
Belirtmemiş	16	16,2	6	6,6
TOPLAM	99	100	91	100

Konaklama İşletmeciliği öğrencilerinden 18 kişi sağlık sektörüne, 16 kişi ise Turizm İşletmeciliği/ Otel İşletmeciliği bölümlerine geçiş yapabileceklerini belirtirken, başka bölüme geçiş yapmayarak okulu bırakma düşüncesi olan 10 kişi de göze çarpmaktadır. Yiyecek İçecek İşletmeciliği bölümü öğrencilerinden 47 kişi ise, Gastronomi bölümüne geçmek isteyeceklerini ifade etmişlerdir. Söz konusu öğrencilerin mezuniyet sonrasında yapmak istedikleri meslekler ise aşağıdaki gibidir;

Tablo 10: Öğrencilerin Mezuniyet Sonrası Seçmek İstedikleri Meslekler

	Konaklama İşletmeciliği		Yiyecek İçecek İşletmeciliği	
	Frekans	Yüzde (%)	Frekans	Yüzde (%)
Aşçılık	8	8,1	9	9,8
Akademisyenlik	7	7,1	11	12,8
Asker-Polis	8	8,1	8	8,7
Öğretmenlik	5	5,0	25	27,4
İşletmeci	31	31,3	16	17,5
Yurt dışı	-	-	2	2,0
Kamu personeli	6	6,1	-	-
İnsan Kaynakları Yönetimi	5	5,0	1	1,1
Diğer	21	21,2	5	5,4
Belirtmemiş	8	8,1	14	15,3
TOPLAM	99	100	91	100

Öğrencilerin mezuniyet sonrası kariyer planlamalarında Konaklama İşletmeciliği öğrencilerinden 31 kişinin işletmeci olmayı tercih ettiği görülmektedir. Bunu asker-polis, akademisyenlik ve kamu personeliği takip etmektedir.

Yiyecek İçecek İşletmeciliği bölümü öğrencilerinde 25 kişi ise öğretmenlik mesleğini yapmak istemektedir. Bunu 16 kişi ile işletmeci, 11 kişi ile de akademisyenlik takip etmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Yükseköğretim kurumlarında kapatılan bölümlerde okuyan öğrencilerin bu duruma ilişkin görüşlerini esas alan bu çalışmada 190 öğrenci ile açık uçlu sorularla görüşme yöntemi uygulanmıştır. Bu uygulama sonuçları ise aşağıdaki şekilde özetlenmektedir;

Katılımcı öğrencilerin genelinin 18-25 yaş aralığında ve 501-1000 TL gelire sahip kişilerden oluştuğu görülmektedir. Bu öğrenciler Yükseköğretime Geçiş Sınavı (YGS) ile büyük ağırlıkla 1- 5 arası tercih sıralaması ile Sinop Üniversitesi' ne yerleşmeye hak kazanmışlardır. Ayrıca bu öğrencilerin Sinop Üniversitesi'ndeki ilgili bölümlere isteyerek geldikleri sonucu da elde edilen bulgular arasındadır. Bu verilerden hareketle öğrencilerin bu ölümleri isteyerek, bilerek seçtikleri sonucuna ulaşılmaktadır.

Örnek alanındaki öğrenciler daha önceden bölüm kapatılmasına ilişkin düşünceleri olmadığını belirtirken her iki bölüm öğrencileri de bölümün kapatılmasının doğru karar olarak nitelendirmiştir. Ancak Konaklama İşletmeciliği bölümü öğrencileri, bölümün kapatılmasının kendilerini etkileyeceğini savunurken Yiyecek İçecek İşletmeciliği öğrencileri ise bu durumun kendilerini etkilemeyeceğini düşünmektedir. Buna ek olarak bölüm kapatılmasının derse ilişkin tutumlarının etkilenip etkilenmeyeceğine ilişkin yöneltilen soruda Konaklama İşletmeciliği bölümü öğrencileri büyük oranda etkilenme olmayacağını belirtirken Yiyecek İçecek İşletmeciliği bölümü öğrencileri bu konuda biraz daha kararsız bir duruş sergilemektedir.

Öğrencilerin bölüm kapatılma kararını duyduktan sonra ilk düşündükleri unsur incelendiğinde, her iki bölüm için ortak unsur gelecek kaygısı olarak elde edilmiştir. Bu sonuç doğrultusunda kişileri gelecek kaygısına yönelten unsurun gelir düzeylerinin düşük olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Ayrıca bölüm kapatılmasını doğru karar olarak nitelendirenlerin yanı sıra bölüme geldiği için pişmanlık duyan ve alttan kalan derslere ilişkin kaygı yaşayan öğrenciler de söz konusudur. Ayrıca öğrencilere bölümü kapatmak yerine önerilen uygulanmalara bakıldığında birçoğunun bölümü geliştirme veya bölümleri birleştirme seçeneklerini sunduğu görülmektedir. Burada iş olanaklarının artırılması için bölümün geliştirilerek daha çok tercih edilebileceğine ilişkin görüşler hâkimdir.

Bölümü seçtiğine pişman olduğunu belirten öğrencilere yöneltilen diğer soruda “başka bölüm seçme şansınız olsaydı” diye soruldu ve Konaklama İşletmeciliği öğrencileri sağlık sektörü ve turizm otelcilik bölümlerini sayarken Yiyecek İçecek İşletmeciliği bölümü öğrencilerinin büyük çoğunluğu Gastronomi ve Mutfak Sanatları cevabını vermiştir. Bu kapsamda Yiyecek İçecek İşletmeciliği bölümü öğrencilerinin mesleklerine ilişkin daha tutkulu oldukları sonucu çıkarılabilir. Son olarak öğrencilere mezun olduktan sonra yapmak istedikleri meslek sorulduğunda Konaklama İşletmeciliği öğrencilerinin işletme açmak istediği, Yiyecek İçecek İşletmeciliği bölümü öğrencilerinin ise bölümleri ile ilişkili öğretmenlik yapmak istedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda öğrencilerin okudukları bölüme ilişkin genel anlamıyla ön yargılı oldukları ve hak mahrumiyeti yaşayacaklarına ilişkin bir algı gözlenmektedir. Eğitimine devam eden diğer turizm öğrencileri ile kıyaslandığında kendilerini değersiz hissettikleri ve gelecek kaygısından dolayı mezun olduktan sonrası kariyer planlamasına ilişkin belirsizliklerin olduğu söylenebilir. Bu sonuçlar çerçevesinde öğrencilere bölüm kapanmasının bir hak kaybı olmaması için önlemlerin

alınması önerilmektedir. Ayrıca bölümün kapanmasının kendisine olumsuz etki yaratacağını düşünen öğrenciler için kendi bölümlerine yakın olan başka bölümlere geçiş alternatifi sağlanması gerekmektedir. Buna ek olarak öğrencilerin kariyer planlaması yapabilmeleri için önündeki belirsizliklerin kaldırılması ve gelecek kaygısının önüne geçebilmek için sektörde diplomaya sahip olan kişilerle diplomasız olarak çalışan kişiler arasında fark yaratılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Akçakoca Süha Güven Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Web Sayfası. URL: http://akcakoca.aotml.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/81/02/879033/icerikler/yiyecek-icecekhizmetleribolumu_134718.html?CHK=7f82f352b490e99263e625a8d704709d adresinden alındı (Erişim Tarihi: 22.03.2019).
- Akoğlan Kozak, M. (2009). Akademik Turizm Eğitimi Üzerine Bir Durum Analiz. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (İLKE)*(22), 1-20.
- Aksu, M. ve Bucak, T. (2012). Mesleki Turizm Eğitimi. *Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 4(2), 7-17.
- Amoah, V. A. ve Baum, T. (1997). Tourism education: policy versus practice. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 9(1), 5-12.
- Anadolu Üniversitesi. URL: <https://www.anadolu.edu.tr/acikogretim/turkiyeprogramlari/isletmefakultesi-lisans-programlari-4-yillik/konaklama-isletmeciligi> adresinden alındı (Erişim Tarihi: 22.03.2019).
- Avcı, N. (2011). Turizm Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İş Değerleri:Çeşme Turizm ve Otelcilik Yüksekokulu Örneği. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 22(1), 7-18.
- Baltacı, F., Üngüren, E., Avsallı, H. ve Demirel, O. N. (2012). Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Eğitim Memnuniyetlerinin ve Geleceğe Yönelik Bakış Açılarının Belirlemesine Yönelik Bir Araştırma. *Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, 4(1), 17-25.
- Batman, O. ve Soybalı, H. (2009). Otel İşletmeleri. Editör: Ş. Demirkol ve B. Zengin, *Turizm İşletmeleri* (s. 93-129). İstanbul: Değişim Yayınları.
- Ege Üniversitesi. URL: <https://ebys.ege.edu.tr/ogrenci/ebp/organizasyon.aspx?kultur=trTR&Mod=1&ustbirim=21&birim=1&altbirim=1&program=2900&organizasyonId=305&mufredatTurId=932001> adresinden alındı (Erişim Tarihi: 22.03.2019).
- Göynük Mutfak Sanatları MYO Resmi Sitesi. URL: <http://goynuk.akdeniz.edu.tr/ikram-hizmetleri/> adresinden alındı (Erişim Tarihi: 22.03.2019).
- Kocaeli Üniversitesi. URL: <http://turizm.kocaeli.edu.tr/konaklama-hakkinda.php> adresinden alındı (Erişim Tarihi: 22.03.2019).
- Koçak, N. (2012). Yiyecek İçecek Hizmetleri Yönetimi, Ankara: Detay Yayıncılık.

- Olçay, A. (2008). Türk Turizminde Eğitimin Önemi. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(2), 83-390.
- Özdemir, B., Aktaş, A. ve Altıntaş, V. (2005). Turizm ve Otelcilik Eğitimi Görmekte Olan Lisans Düzeyindeki Öğrencilerin Otel İşletmelerinin Yiyecek-İçecek Bölümüne Yönelik Tutumları. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 16(1), 48-58.
- Pınar, İ. (2015). *Yiyecek İçecek İşletmeleri Yönetimi*. Ankara: "Trakya Bölgesi'ndeki Yiyecek ve İçecek Mesleki Eğitim Okullarında Kalitenin Artırılması"Projesi.
- Sökmen, A. (2008). *Yiyecek İçecek Hizmetleri Yönetimi ve İşletmeciliği*. Ankara: Detay Yayıncılık.

A Study on the Opinions of Students who Study at Shut Down Departments in Higher Education Institutions: Sinop University Example

Ercan KARAÇAR

Sinop University, School of Tourism and Hotel Management, Sinop/Turkey

Olca SEZEN DOĞANCILI

Sinop University, School of Tourism and Hotel Management, Sinop/Turkey

Extensive Summary

The accommodation sector and the food and beverage sector, which constitute the backbone of the tourism sector, increase the satisfaction level of tourists during their holidays. The cleanliness, comfort, hygiene and equipment of the rooms as well as the local products and gastronomic riches of regions effect customers. In order for this effect to reach its maximum, it is a prerequisite for the personnel in enterprises to be trained. Training courses that are encountered within this context in Accommodation Management Department and Food and Beverage Department are important elements that will ensure the qualification of the personnel.

There are many vocational high schools and faculties with different titles offering education at undergraduate level in the tourism sector. The main purpose of these training courses is to provide the participation of trained individuals who have knowledge about tourism sector and who know a foreign language to the tourism sector. In these educational institutions (Akoğlan Kozak, 2009, p. 2) which train the executive candidates of enterprises, the purpose is to provide practical knowledge and skills to survive in a competitive environment. In order to achieve this, effective and high quality tourism education is encountered (Aksu and Bucak, 2012).

Although bachelor's degree in Accommodation Management is available in many different regions and provinces of our country, it is seen that the quota in many universities is largely empty. Maximum occupancy rate belongs to Ege University, while minimum participation belongs to Isparta University of Applied Sciences and Çanakkale 18 Mart University (Evening Education).

Those who successfully graduate from the universities in our country have the ability to manage according to the changing conditions in the face of the increasing need for qualified personnel, and have advanced knowledge of foreign language.. (Kocaeli University Official Web Site) Those employed in the sector in various accommodation enterprises (Anadolu University Official Web Site) have the competency to work in private institutions such as hotels, motels or travel agencies, and at positions in the head offices or rural branches in the Ministry of Culture and Tourism (Ege University Official Web Site) .

Department of Food and Beverage Management is available at four universities in Turkey. Department of Food and Beverage Management, which is available at Aydın Adnan Menderes University, Muğla Sıktı Koçman University, Tokat Gaziosmanpaşa University and Sinop University, is only available as part of evening education in

Sinop University. However, upon examination of the department's enrollment numbers, only 39 people enrolled in the department at the Muğla Sıktı Koçman University, despite its 60 people quota. Only 33 out of the 60 people quota at Aydın Adnan Menderes University and only 1 person out of the 60 people quota at Tokat Gaziosmanpaşa University have enrolled in the department. While 4 people enrolled in the quota of 35 people in the formal education at Sinop University, there were no enrollments at all in the quota opened for 35 students in evening education.

When job opportunities for the graduates of the department of food and beverage management are examined; it is seen that they are able to take their place in the kitchens of numerous different organizations and institutions; such as schools, hospitals, factories, workplaces, hotels, restaurants, ships, planes, trains (Akçakoca Süha Güven Vocational and Technical Anatolian High School Web Page). In addition, they can also serve in food and beverage departments of banquet organization companies. (Göynük Culinary Arts Vocational High School Official Site).

This study aims to reveal the views of the students in the closed departments of higher education institutions on subjects such as department, profession and job opportunities. In line with this purpose, the sample space was taken as the shut down Accommodation Management and Food and Beverage Management departments of the Sinop University School of Tourism and Hotel Management. These students consist of 194 people in daytime education and 78 people in evening education in the Department of Accommodation Management. As for the Department of Food and Beverage Management, this number is a total of 169 people (101 students in daytime education and 68 in evening education). Among these people, 190 who were actively attending school and who wanted to participate in the interviews between 01.11.2018-01.12.2018 were included in the study.

In this study based on the views of students studying in shut down departments of higher education institutions regarding this situation, 190 students were interviewed with open-ended questions. The results of this implementation are summarized as follows;

It is seen that the participants are mostly between the ages of 18-25 and have incomes between 501-1000 TRY. These students were entitled to enroll in Sinop University by making 1-5 preference ranking through the Transition to Higher Education Examination (YGS). In addition, the result that these students have willingly enrolled in these departments in Sinop University are among the findings. From these data, the result is reached that these students have willingly and knowingly chose these departments.

While the students in the sample space stated that they had no prior thoughts about the closure of the department, students from both departments described the closure of the department as a right decision. However, the students from the Accommodation Management Department believe that the closure of the department will affect them, while the students from the Food and Beverage Management Department think that this situation will not affect them. In addition to this, while answering the question about whether the closure of the department affect their attitude toward the course or not, students from the Accommodation Management Department stated that there would be no major influence of this, while the students from the Food and Beverage Department displayed a more indecisive position on this matter.

When the first thoughts of students after hearing the decision to shut down the department, the common element for both departments is concern for the future. In addition to those who label this as the right decision, there are also

students who feel remorse for coming to the department and who are concerned about failed courses. In addition, when the implementations suggested by students instead of closing the section are examined, it is seen that most of them put forth the options of improving or merging departments. Here, there are prevailing opinions that the department can be improved and therefore preferred more for increasing job opportunities.

In the other question asked to the students stating that they regret choosing this department, they were asked what other department they would choose instead if they had the chance; the Accommodation Management students named departments related to health sector and tourism sectors, while the majority of the students in the Food and Beverage Department gave the answer of Gastronomy and Culinary Arts. In this context, it can be concluded that Food and Beverage Management students are more passionate about their profession. Finally, when the students were asked about the profession they want to perform after graduation, it was concluded that the Accommodation Management students wanted to open a business, while the Food and Beverage Management students wanted to teach in their fields.